

ZBOROVANJA

20. zborovanje slovenskih geografov: Pomurje – Trajnostni regionalni razvoj ob reki Muri

Ljutomer, Murska Sobota, 26.–28. 3. 2009

Jubilejno, 20. zborovanje slovenskih geografov je bilo organizirano v Pomurju konec marca letošnjega leta. V tem delu Slovenije smo se geografi zbrali šele drugič. Prvič smo bili tu leta 1956, ko je v Murski Soboti potekal tako imenovani terenski seminar v organizaciji takratnega Geografskega društva Slovenije. Za seminarjem je ostala (slabo poznana) monografija z nerazpoznavnim naslovom »Geografski zbornik« (Obmurska založba, 1959), ki jo je uredil Svetozar Ilešič, prispevke pa je prispevalo šest avtorjev.

Po več kot pol stoletja smo se geografi vrnil v Pomurje s svojim osrednjim zborovanjem. Organiziralo ga je mlado, komaj tri leta staro Društvo geografov Pomurja v sodelovanju z Zvezo geografov Slovenije.

Osnovni namen tovrstnih zborovanj je: predstavitev dosežkov in strokovnih spoznanj, izmenjava izkušenj in idej ter predvsem geografska osvetlitev neke pokrajine, ne smemo pa pozabiti na druženje med stanovskimi kolegi. Osrednja tema tokratnega zborovanja je bila **Trajnostni regionalni razvoj pokrajine ob reki Muri**, »... reki, ki ločuje in hkrati povezuje Prekmurje in Prlekijo, reki, ki daje pokrajini ob svojem toku svojstven pečat ...«, kot je v uvod v Zbornik povzetkov zapisala glavna organizatorica zborovanja Tatjana Kikec.

Ob zborovanju so izšle tri publikacije. Omenili smo že *Zbornik povzetkov* (ISBN: 978-961-91456-2-3; dostopen tudi na medmrežju: http://www.drustvo-geografov-pomurja.si/projekti/zborovanje/zbornik_

Slika 1: Med Selom in Berkovci poteka 'Geografska učna pot Selo'.

povzetkov.pdf), poleg tega pa sta izšla še *Zbornik prispevkov* (ISBN: 978-961-91456-1-6; dostopen tudi na medmrežju: <http://www.drustvo-geografov-pomurja.si/projekti/zborovanje/zbornik.htm>) na zgoščenki in posebna monografija o Pomurju z naslovom *Pomurje: geografski pogledi na pokrajino ob Muri* (ISBN: 978-961-269-031-1). Vse tri publikacije je uredila Tatjana Kikec. Predvsem slednja publikacija je bila že želja Ilešiča, ki je v predgovoru monografije iz leta 1959 zapisal, da »... nameravamo geografi ob zaključku svojega proučevanja izdati posebno strokovno monografijo o Pomurju ...«.

Organizatorji so skupaj prejeli 51 prispevkov, ki jih je spisalo 70 avtorjev, zborovanje pa je imelo približno 160 udeležencev. Kar nekaj ljudi je prišlo tudi na okrogli mizi, ki sta bili odprti za širšo javnost.

Da bi organizatorji poudarili medsebojno povezanost obeh bregov Mure, se je zborovanje v četrtek 26. marca začelo v domu kulture v Ljutomeru. Uvodnim govornikom se je pridružil ravnatelj »domače« Gimnazije Franca Miklošiča, katere dijaki so popestrili dopoldanski del srečanja. V okviru plenarnih predavanj so svoj pogled na Pomurje predstavili Marjan M. Klemenčič z Geografsko (ne)enotnostjo Pomurja, Tomaž Cunder s Kmetijstvom v Pomurju danes in jutri ter Ana Vovk Korže z Ekoremediacijami kot razvojno priložnostjo Pomurja. Po kosilu so vodenje prevzeli profesorji geografije z ljutomerske gimnazije ter nam razkazali središče Prlekije, mesto, znano po prvem slovenskem taboru, kasaškem športu in po odličnem vinorodnem zaledju. Sledilo je več ekskurzij s predavanji po sekcijah. Udeleženci prve so se seznanili z demografskimi, razvojnimi in naravovarstvenimi izzivi vzhodnega dela Slovenskih goric, udeleženci drugih dveh pa so si ogledali ravnico na obeh straneh Mure ter poslušali o sodobnih pristopih k poučevanju geografije, o demografskem razvoju Pomurja in še čem. Predavanja so dopolnjevali različni ogledi, denimo zeliščnega parka v Negovi, Bioplinarne Nemščak, Otoka ljubezni v Ižakovcih, romskega naselja Kamenci ter vrtine Nafta – Geoterm na Petišovskem polju.

Zvečer smo se preselili na drug breg Mure v hotel Diana v Murski Soboti, kjer je bila na programu slovesna podelitev nagrad Zveze geografov Slovenije. Prireditve je vodila Jerneja Fridl z Geografskega

MATIJA ZORN

Slika 2: Udeleženci zborovanja ob Ledavskem jezeru.

Slika 3: Na ekskurziji v Porabje ni šlo brez vprašanja dvojezičnosti.

inštituta Antona Melika ZRC SAZU, ki je tudi predstavila nagrajence. Dve pohvali, tri bronaste, tri srebrne in tri zlate plakete Zveze geografov je podelil zvezin predsednik Matej Gabrovec. Med nagrajenci omenimo le Mirka Paka, ki je postal častni član zveze. Po uradnem delu se je srečanje nadaljevalo v sproščnem vzdušju in ob izjemni pomurski kulinariki.

V petek 27. marca se je srečanje začelo s pozdravnim nagovorom direktorja mestne uprave Mestne občine Murska Sobota. V plenarnem delu nas je Aleksander Jakoš seznanil z demografsko sliko Pomurja nekoč in danes, Andrej Černe in Simon Kušar pa z vlogo naselij v poselitvenem sistemu Pomurja. V tem delu sta o bodočih izzivih v regionalnem razvoju na Zgornjem Štajerskem in v Pomurju spregovorila še avstrijska kolega Wolfgang Fischer in Judith Pizzera z graškega geografskega inštituta.

Odmoru so sledila predavanja po sekcijah: tri skupine so nadaljevale v Murski Soboti, četrta pa se je odpravila v Gornjo Radgono, v prostore Pomurskega sejma, kjer je kasneje potekala tudi okrogla miza z naslovom Mura in prostorski razvoj. Predavanja v Murski Soboti so bila posvečena predvsem spreminjanju podnebja, naravnim nesrečam, suši in značilnostim vodnega cikla v Pomurju, trajnostnemu razvoju in potencialih Pomurske razvojne regije ter vlogi geografskega izobraževanja. Zadnji sklopi predavanj so bili namenjeni družbeni geografiji: gibanju prebivalstva v Pomurju, kmetijstvu in prometni dostopnosti. Sočasno je potekala okrogla miza z naslovom Geografska matura – naraven zaključek srednješolske geografije ali njena nadgradnja.

Tudi popoldanski del srečanja je potekal po sekcijah, a v obliki ekskurzij. Ena se je podala v Tišino, kjer smo se seznanili z ekoremediacijami, ogledali pa smo si tudi raziskovalno enoto Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti v Petanjcih, kjer je bila ena izmed tem beg možganov. Udeleženci druge ekskurzije so si je ogledali Mursko Soboto, se seznanili z evangeličansko skupnostjo, s spremembami rabe tal ter z izboljšavami v javnem potniškem prometu. Udeleženci tretje pa so se odpravili v Selo in se seznanili z Geografsko učno potjo Selo ter s terenskim delom pri pouku geografije. Precejšnje zanimanje je bilo za voden ogled romskega naselja Pušča, kjer je bilo govora o strukturi romskih naselij ter o integraciji Romov v lokalno okolje. V Moravskih toplicah smo lahko prisluhnili škofu Gezi Ernišu o evangeličanih v Pomurju ter o turističnih perspektivah občine Moravske toplice. Dan smo sklenili z družabnim večerom.

V soboto 28. marca je bila organizirana ekskurzija v Krajinski park Goričko in Porabje. Prvemu postanku v Cankovi, ko smo bili seznanjeni s preobrazbo Cankove iz agrarnega v urbano naselje, je na vaškem trgu sledila degustacija lokalnih dobrot. Ob Ledavskem jezeru je bila predstavljena problematika umetnega vodnega telesa s poudarkom na ekoremediacijah. Ob mineralnem vrelcu v Nuskovi smo se seznanili z razvojnimi možnostmi Krajinskega parka Goričko ter s prikazom pokrajine s pomočjo geografske panorame. Topel sprejem smo doživeli med rojaki na Gornjem Seniku in v Monoštru. Sledil je povratek v Mursko Soboto ter v duhu trajnostnega razvoja odhod (brezplačnega) avtobusa proti domu.

Program zborovanja je bil zelo obširen in bogat. Številna predavanja, ogledi, okrogli mizi in ekskurzije so omogočili izbor vsebin, ki so posameznika najbolj zanimala. Podan je bil širok pogled na nekoliko zapostavljeno pokrajino ob Muri.

Na konci bi radi dali posebno priznanje mlademu Društvu geografov Pomurja za pripravo in izvedbo srečanja, ter zlasti njeni predsednici in vodji organizacijskega odbora zborovanja Tatjani Kikec!

Bojan Erhartič, Matija Zorn

Mednarodna konferenca o globalizaciji in urbanih spremembah: City Futures 09

Madrid, Španija, 4.–6. 6. 2009

Dve največji svetovni organizaciji s področja raziskovanja mest (evropska *European Urban Research Association* in ameriška *Urban Affairs Association*) sta drugič organizirali skupno konferenco o prihodnosti mest. Prva konferenca je potekala v Chicagu, druga pa tokrat v Evropi, v Madridu. Tu se je zbralo na stotine udeležencev, ki so lahko poslušali več kot 300 prispevkov organiziranih v 109 delavnic. Poleg tega so potekala tudi skupna plenarna zasedanja, podelili so več nagrad za najbolj zanimive in konstruktivne prispevke, povsem na koncu pa so bili izvedeni številni strokovni ogledi mesta in metropolitanske regije Madrid.

Prispevki so bili izjemno raznovrstni in so odsevali široko tematsko zasnovo konference, edinstveno geografsko razpršenost predavateljev (zastopane so bile vse poseljene celine) in njihove interese. Udeleženci so prihajali iz upravljavskih, znanstvenih, političnih, novinarskih, učiteljskih in številnih drugih sfer raziskovanja mest.

Kot najbolj priljubljene so se izkazale raziskave mest v povezavi s klimatskimi spremembami, inovativnost in ustvarjalnost v mestih ter demografski problemi mest. Omenjene teme očitno nakazujejo največje težnje raziskovanj v urbani geografiji – najštevilčnejši so bili prispevki, ki so skušali prikazati vpliv klimatskih sprememb na življenje v mestih, močno poudarjen pa je bil tudi trajnostni razvoj mest.

Burne razprave so bile tudi na delavnicah o vlogi znanja in tehnologije v urbanem razvoju, kjer so bili predstavljeni različni koncepti »učehih«, »ustvarjalnih«, »inovativnih« mest, ne le iz teoretskega temveč tudi aplikativnega vidika.

Tretja poudarjena tema je bila demografsko staranje prebivalstva v zahodnih mestih, ki se morajo tem težnjam prilagajati, tako v infrastrukturnem kot socialnem smislu. To so bile poudarjene teme konference, ostale predstavitev pa so pokrivalo vse ostale vidike urbane geografije in sorodnih ved.

Po zaslugi organizatorjev konference je večina prispevkov objavljena na spletu (<http://www.city-futures2009.com/papers.html>). Zaradi raznovrstnih tem je lahko spletna stran bogat vir informacij in idej za študente kot tudi druge navdušence urbane geografije. Naslednje srečanje bo predvidoma zopet potekalo v Severni Ameriki.

Mimi Urbanc